

Raziskovanje zvočnega mikrosveta z najmlajšimi otroki

V okviru 27. slovenskih glasbenih dni, ki so potekali 12. do 15. marca 2012, je bila osrednja gostja mlada slovenska skladateljica Bojana Šaljić Podešva, katere temeljno izrazno sredstvo je elektroakustična glasba. Skladateljičin zanimivi zvočni svet smo posredovali mladim glasbenim radovednežem, pri čemer smo upoštevali skladateljičine vsebinske smernice. Delavnico z naslovom *Zvočni mikrosvet* smo izvedle Jasna Kapun, Tanja Sgerm, Kristina Drnovšek in Veronika Šmid, študentke *glasbene pedagogike* na Akademiji za glasbo v Ljubljani pod mentorstvom **Katarine Zadnik**. Na drugi delavnici v okviru *Kulturnega bazarja* so se nam pridružile še študentke *Pedagoške fakultete* v Ljubljani pod mentorstvom izr. prof. dr. Barbare Sicherl Kafol. Udeleženci delavnic so bili otroci *otroškega pevskega zbora Glasbene matice (Ljubljana)*, ki ga vodi Andreja Martinjak.

Skladateljica **Bojana Šaljić Podešva** je za ta dogodek napisala skladbo *Mali zvoki*. Z njo je želela vzbuditi pozornost za zvoke, na katere nismo pozorni oziroma se jih ne zavedamo, saj so v vsakdanjem življenju vedno prisotni. Partitura skladbe je sestavljena iz različnih simbolov, za katere smo določile čim tišja zvočila (ropotuljica iz »kinder jajčka«, v kateri je sol, plastični zamaški v vrečki, elastike, napete čez jogurtov lonček – improvizirane citre, glavnik, šilčki, pokrovčki, platenka ipd.). Kot mikroskop, ki je povečal male tihe zvoke, nam je služil mikro-

Skladateljica Bojana Šaljić Podešva

fon. Pomembno vlogo pri izvedbi so imeli štirje mikrofoni, preko katerih zvok prihaja iz štirih različnih smeri (skrajno leve, leve, desne in skrajno desne). Partituro smo zaradi boljše preglednosti razdelile na štiri parte in jih barvno označile.

Prvo delavnico smo izvedle v okviru *Slovenskih glasbenih dni 2012*. Udeležence smo najprej povabile, da so prisluhnili tišini in razmislili, ali sploh obstaja popolna tišina. Skupaj smo

ugotovili, da ni popolne tišine, saj nas vedno obdajajo zvoki iz okolja. Nekaj teh zvokov (hoja, zapiranje zadrge, zaklepanje vrat ipd.) smo predhodno posnele in jih predvajale otrokom kot zvočne uganke. Sledilo je preizkušanje prej naštetih zvočil. Otroke smo spodbudile k raziskovanju različnih zvokov, ki jih lahko proizvedejo ta zvočila. Za vsako zvočilo se je porajalo več idej, na kakšen način iz njega izvabiti zvoke (po plastenki so udarjali, tapkali s prsti, praskali, vrečko z zamaški so potresali ali jo mečkali v rokah, šilček so izrabili za šiljenje svinčnika ali pa so s svinčnikom udarjali po šilčku). V nadaljevanju smo se razdelili v štiri skupine, vsaka je imela svojega vodjo – eno izmed nas študentk. Vsaka skupina je dobila svoj part, ki je bil pobarvan z enako barvo kot v partituri, svoja zvočila in svoj mikrofoni, s pomočjo katerega smo povečali male tihe zvoke. Sprva smo posameznim simbolom iz partiture določili posamezna prej preizkušena zvočila. Zvoke smo nato povezali s pregledom enakih simbolov kot v partituri: vsak simbol je pomenil točno določen zvok. Vsaka skupina je svoj del (part) skladbe predstavila ostalim, nato pa smo partituro *Mali zvoki* izvedli vsi skupaj.

Druga delavnica se je odvijala na *Kulturnem bazarju* v *Cankarjevem domu* in je bila nadgradnja prve. Ker so bili udeleženci isti, je bilo delo hitreje in lažje, vzdušje pa bolj sproščeno. Uganke oziroma slušni primeri so bili tokrat težje prepoznavni (rezanje papirja, ščetkanje zob, odpiranje plastenke, odpiranje dežnika ipd.), zato so morali otroci uporabiti nekaj domišljije pri ugotavljanju, kar pa jim ni povzročalo prav nobenih težav. Pri preizkušanju zvočil so bili še bolj izvirni kot na prvi delavnici. Skladbo *Mali zvoki* smo ponovili v štirih skupinicah, nato pa

so se nam pridružile še študentke razrednega pouka s *Pedagoške fakultete*. Določenemu simbolu, ki mu je že pripadal zvok, so skupaj z udeleženci delavnice poiskali še gib. Udeležence smo razdelile v dve skupini – ena je proizvajala zvoke prek mikrofona, druga pa se je skladno z zvokom gibno izražala. Skupini sta se kasneje zamenjali. Kočno izvedbo skladbe *Mali zvoki* je v sklepnem delu vodila skladateljica Bojana Šaljić Podešva.

Pri načrtovanju učnih enot ima učitelj redko možnost sodelovanja z glasbenimi ustvarjalci, s poustvarjalci in z drugimi kulturnimi delavci. V tem primeru se je izpostavilo timsko delo s posamezniki, ki delujejo na različnih področjih glasbene umetnosti, kulture in izobraževanja. Sodelovanje s skladateljico nam je odpiralo obzorja o sodobnih pristopih slovenskih glasbenih ustvarjalcev. Neposreden stik nam je dajal možnost globljega doživljanja in razumevanja njenega glasbenega izražanja. S študentkami *Pedagoške fakultete* so se vzpostavile interdisciplinarne povezave na področju gibnega izražanja. Imele smo priložnost opazovanja njihovega dela z najmlajšimi. Z opazovanjem smo si oblikovale mnenja in pridobile nove izkušnje v procesih učenja in poučevanja. S tem smo začutile, kako pomembna je dobra in skrbna predpriprava za kateri koli glasbeni dogodek.

Ob razmišljanjih smo ugotavljali, da je zvočni svet prenasiten in »onesnažen«, naše uho pa se je že vseh tako navadilo in adaptiralo, da na to nismo več pozorni. Tako se zmanjšuje slušna občutljivost in pozornost, ki pa sta za glasbeno kulturo in umetnost pomembna dejavnika na področjih glasbenega ustvarjanja, poustvarjanja in poslušanja.